

конференції (20-21квітня 2021року, м. Суми). Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2021. 304 с.

3. Романовський О. Г., Квасник О. В., Мороз В.М., Підбуцька Н. В., Резнік С. М., Черкашин А. І., Шаповалова В. В. Фактори розвитку та напрями вдосконалення дистанційної освіти навчання в системі вищої освіти України. Інформаційні технології та засоби навчання. 2019. Т. 74. №6. 37 с.

4. Прибилова В. М. Проблеми та переваги дистанційного навчання у вищих навчальних закладах України. *Проблеми сучасної освіти*, 2013. Вип. 4. с. 27-36.

5. Вишнівський В. В., Гніденко М. П., Гайдур Г.І., Ільїн О. О. Організація дистанційного навчання. Створення електронних навчальних курсів та електронних тестів : навч. посібн. Київ : ДУТ. 2014. 140 с.

ЕКОЛОГІЧНА СКЛАДОВА ОСВІТИ ПРИ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ПРОЄКТУВАННЯ ТА БУДІВНИЦТВА АВТОМОБІЛЬНИХ ДОРІГ

*Арсеньєва Н.О., к.т.н., доц.,
Харківський національний автомобільно-дорожній університет,
м. Харків, Україна
nataliarsen73@gmail.com*

Сучасні інженери автомобільних доріг стикаються з низкою проблем в зв'язку з зростанням обсягів руху та зростанням занепокоєння щодо впливу на навколишнє середовище. Тому завдання щодо проєктування та будівництва автомобільних доріг становляться більш складними та багатогранними.

Сучасні фахівці з проєктування та будівництва доріг заостережені на створенні екологічно чистих доріг. Це передбачає використання екологічно чистих матеріалів, зменшення викидів вуглекислого газу від будівельних робіт і впровадження екологічних практик, таких як зменшення шумового забруднення та забруднення ґрунтових вод.

Майбутня діяльність інженера повинна враховувати екологічні питання в будівельній галузі. Вона може бути умовно диференційована за трьома основними напрямками реалізації:

- забезпечення екологічної безпеки проєктування та будівництва;

- опрацювання екологічних аспектів будівельної документації, у тому числі розробка документації для об'єктів, що забезпечують екологічну безпеку діючих, реконструйованих і знову проєктованих споруд;
- забезпечення екологічної безпеки функціонування підприємств галузі будівельних матеріалів.

Відповідно, з цього випливає, що після вивчення екологічних питань, які включені у програму підготовки, кожен студент повинен не тільки мати уявлення про взаємовідносини організмів із середовищем існування, структуру біосфери, глобальні проблеми довкілля, а й уміти прогнозувати результати своєї професійної діяльності з урахуванням прямих і численних непрямих наслідків для біосфери, оскільки стан навколишнього середовища безпосередньо впливає на здоров'я кожної людини.

У сфері екології та природокористування вимоги до формованих компетенцій, знань і вмінь повинні враховувати високий рівень практичних умінь і навичок, професіоналізму кадрів, глибоке розуміння обраного виду діяльності, формування в них активної професійної та життєвої позиції, професійної та життєвої позиції, професійно-особистісний розвиток, творчий підхід до вирішення виникаючих профільних завдань, комунікативні здібності, врівноваженість і витримку в стресових виробничих ситуаціях, володіння методами самоаналізу, самоконтролю та самооцінки.

Особливо важливим є правильний вибір методичних підходів для здійснення освітньої діяльності конкретної, в даному випадку екологічної, спрямованості навчання майбутніх фахівців дорожньої галузі. Загалом у сфері освіти методичні підходи являють собою певний погляд на вибір певних методів і закономірностей реалізації освітнього процесу для конкретних рівнів та етапів навчання. Причому не слід ототожнювати методичні підходи і методи освіти. Методичні підходи формуються під час розгляду конкретного освітнього завдання, якщо методи його вирішення не вироблені.

Методичні підходи пропонують альтернативні варіанти розв'язання поставлених проблем, завдань у сфері освіти – від теоретичного обґрунтування до методів і засобів їх розв'язання, включаючи як теоретичну базу, що становить основу реалізації освітньої діяльності, так і технологію її реалізації, тобто фактично модель практичного її втілення [1, 2].

Роль методичних підходів полягає в реалізації таких функцій як [1, 2]:

- гносеологічна – спрямована на пізнання освітнього процесу, його особливостей і закономірностей реалізації;
- прогностична – тобто така, що прогнозує вектор та особливості розвитку освітньої діяльності, базуючись на основі наявних педагогічних знань;

- науково-світоглядна – відображає наукові засади освітнього процесу і дає змогу реалізовувати освітній процес і дає змогу реалізовувати сучасні наукові підходи до його організації та здійснення;

- технологічна – дає змогу сформуванню технологію (тобто методи та засоби) реалізації освітньої діяльності для досягнення цілей і завдань конкретних освітніх напрямів;

- праксеологічна – націлена на практичне вивчення основ організації та реалізації освітнього процесу;

- концептуальна – покликана забезпечити комплексне використання таких методик освіти, які дадуть змогу сформуванню цілісного уявлення про процес освіти та напрями його розвитку.

У сучасній освітній діяльності виділяють такі методичні підходи [1, 2]:

- формувальний – дає змогу реалізувати цілеспрямований виховний вплив на кожного студента за допомогою демонстрації способу дії, його пояснення та відпрацювання вмій і навичок за допомогою відповідних вправ;

- антропологічний – передбачає виявлення природних задатків майбутнього фахівця для відповідної їм організації навчання з урахуванням психічних особливостей розвитку організму, із застосуванням відповідних для кожного етапу методів і засобів;

- культурологічний – заснований на свободі творчості та самовираження кожного учня, залишаючи за ним право вибору індивідуального освітнього маршруту в ході соціального освітнього маршруту під час соціального та колективного спілкування і взаємодії;

- біогенетичний – розкриває природні задатки студентів, за допомогою спеціальних методів навчання і виховання;

- герменевтичний – враховує переживання студентів; що розвиває в них навички усвідомлення своїх потреб і здібностей із метою саморозвитку, самопізнання і самореалізації в освітньому процесі.

До відбору змісту екологічної освіти застосовують два підходи [3]:

- теорію матеріальної освіти – формує систему наукових знань, засновану на освоєнні учнями великого обсягу інформації з різних галузей і сфер діяльності з високими вимогами до фактично енциклопедичних наукових знань при завершенні кожного чергового етапу навчання;

- теорію формальної освіти – передбачає розвиток інтелекту того, хто навчається, логічного мислення за рахунок формування навичок навчальної діяльності, здатності до аналізу та синтезу інформації.

Як правило, сучасний освітній процес будується на теорії формальної освіти, не виключаючи при цьому можливості формування енциклопедичних знань учнів, але з акцентом на розвиток пізнавальних потреб і здібностей до навчання на основі отримання знань із різних галузей науки.

Актуальність екологічної освіти зумовлена глобальністю екологічних проблем, що стоять перед людством, і неможливістю їх розв'язання без сформованості екологічної відповідальності, екологічної культури. Велику роль у формуванні та розвитку екологічної свідомості, екологічної культури, знань, умінь, навичок майбутніх фахівців відіграє організація самостійної роботи та досліджень. До таких форм роботи належать: конкурси екологічного спрямування, факультативи, конференції, дослідницькі роботи, участь в екологічних олімпіадах та екологічних проєктах. Нині можна визначити кілька можливих напрямів розвитку системи екологічної освіти, представлених у таких моделях: від екологічної освіти – до освіти для сталого розвитку (соціально-економічний аспект); до екологічної культури – через екологічну просвіту населення (еколого-культурологічний аспект); екологічна компетентність – обов'язковий компонент професійної діяльності будь-якого фахівця.

Метою екологічної освіти і виховання є формування системи наукових знань, поглядів і переконань, що забезпечують становлення відповідального ставлення людей до довкілля в усіх видах їхньої діяльності. Таким чином, підготовка фахівців у проєктуванні та будівництві автомобільних доріг охоплює широке коло завдань і потребує глибокого та комплексного опрацювання як загально інженерних дисциплін, так і спеціалізованих курсів.

Список джерел:

1. Прищак М. Д. Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі: курс лекцій / М. Д. Прищак, О. Б. Залюбівська. Вінниця : ВНТУ, 2019. 150 с.
2. Малихін О. В. Методика викладання у вищій школі : навчальний посібник / Малихін О. В., Павленко І. Г., Лаврентьєва О. О., Матукова Г. І. Київ : КНТ, 2014. 262 с.
3. Саєнко Т.В., Бойченко С.В. Екологічна освіта сьогодні – екологічне майбутнє завтра. Проблеми і перспективи вищої освіти: Монографія. Київ : Видавництво НАУ, 2013. 450 с.